کومه دُنیا بده ده؟

پښتو

شیخ طریقت، امیرِ اَہلسُنّت، بانیٔ دعوتِ اسلامی، حضرت علّامہ مولانا ابو بلال

مُحمّد اِلیاس عَطّار قادِری رَضَوی

دامت برکاتہم العالیۃ

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ
اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ؕ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ؕ

دا مضمون "نیکی کی دعوت" صفحه 259 تا 271 نه اخستے شوے دے.

کومه دُنیا بده ده؟

دُعائے عطار: یاربَّ المُصطفٰي ! څوک چې هُم دا رساله "اکومه دنیا بده ده" اولولي یا ئې واوري، د هغه د زړه نه د دُنیا محبت لرې کړې او هغه ته خپل او د خپل خوږ خوږ آخري نبي صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم محبت عنایت کړې او بے حسابه بخښنه ئې اوکړې. اٰمِيْن بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمِيْن صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

د درود شریف فضیلت

د حضور نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم فرمانِ عالیشان دے: د قیامت په ورځ به خلقو کښې ما ته زیات نزدې هغه وي چا چې په ما باندې زیات درود شریف لوستلي وي- (ترمذی،2/27حدیث484)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! ❁❁❁ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

د اسلام هیبَت د زړونو نه د وَتلو سبَب

افسوس! نَن د اُمَّت اکثرِیت دُنیا ته د زیات **اَهَمِّیَّت** ورکولو په سبَب ورځ په ورځ د اِسلام د حقیقي مَحَبّت نه محرومه کیږي، د دې د خطرناکو نتیجو په باره کښې یو حدیثِ پاك واورئ چنانچه د **حضرت** سَیِّدُنا ابوهُریره رَضِیَ اللّٰهُ عَنْهُ نه رِوایت دے چې د **سُلطانِ مَدینۂ مُنَوَّره** صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم فرمانِ عِبرت نشان دے: کله چې زما اُمَّت دُنیا غټ څیز ګنړل شروع کړي نو د **اسلام هَیبَت** به د دې [اُمّت] نه وځي او کله چې د **نیکئ حکم ورکول** او د بَدئ نه منع کول پریږدي نو د **وَحي د بَرَکت** نه به مَحرومه شي او کله چې په خپل مینځ کښې **کنزلي کول** اختیار

کړي نو د **الله** تعالیٰ په نِزد به د عِزّت د مقام نه ولویږي. (نوادرُ الاصول ج1 ص279 حدیث933)

دنیا کی محبّت سے دل پاک مرا کردو بُلوا کے شہنشاہِ اَبرار مدینے میں

(وسائلِ بخشش ص198)

د دُنیا د مَحَبّت نه مې زړه پاك کړه ومې غواړه شَهَنشاهِ اَبرار مدینے ته

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب! ❁❁❁ صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

د دُنیا په باره کښې په خاصو معلوماتو باندې مُشتَمِل مَدَني ګلونه

دُنیا لوبې او ټوقې دي

خوږو او مُحترمو اسلامي ورونړو! په دې روایت کښې بیان کړې شوي دي چې کله دا اُمَّت دُنیا ته ډیر زیات اَهَمِّیَّت ورکول شروع کړي نو د وَحي د بَرَکت نه به محرومه شي. واقعي دُنیا "لوئي څیز" ګڼړل ډیره بده [خبره] ده. د آخِرَت د ثواب ګټلو په نِیَّت د دُنیا په باره کښې په خاصو معلوماتو مُشتَمِل یو څو مَدَني ګلونه د وړاندې کولو سعادت حاصلووم، د **دَعوتِ اسلامي** د اِشاعتي ادارے مَکْتَبَةُ الْمَدِینه چاپ شوي ترجَمې والا پاك قرآن، " کنزُ الایمان مع خزائِنُ الْعِرفان" صفحه 252 سیپاره 7 سُورَةُ الْاَنْعام آیت نمبر 32 کښې فرمانِ رَبُّ الْاَنَام جَلَّ جَلالُه دے:

وَ مَا الْحَیٰوةُ الدُّنْیَاۤ اِلَّا لَعِبٌ وَّ لَهْوٌؕ وَلَلدَّارُ الْاٰخِرَةُ خَیْرٌ لِّلَّذِیْنَ یَتَّقُوْنَؕ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ﴿۳۲﴾

مفهوم ترجمۂ کنزُ الایمان: او د دُنیا ژوند نه دے خو لوبې او ټوقې او بیشکه کور د آخِرت غوره دے د هغه چا لپاره چې یَرېږي نو آیا تاسو عقل نه لرئ.

صَدرُالاَفاضِل حضرت علّامه مولانا سَیِّد **محمَّد نَعِیمُ الدّین مُراد آبادي** رَحْمَةُ اللهِ عَلَیْه په خَزائِنُ الْعِرفان کښې د دې آیتِ مبارَکه نه لاندې لیکي: نیکئ او طاعتونه (یعني عبادتونه) اګرچې

مُومِنان په دُنیا کښې کوي خو هغه د آخِرَت کارونه دي. د دې نه ثابته شوه چې د نیکو بندګانو د اعمالو نه سِوا چې په دُنیا کښې څه دي ټول لوبې او ټوقې دي.

دنیا کے غموں کی تم للہ دوا دیدو بلوا کے غم اپنا دو سرکار مدینے میں

(وسائلِ بخشش ص196)

د دُنیا د غمونو دوا راکړه تـه لِلّٰـه خپل غم راکړه اُومې غواړه سرکار مدینے ته

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! ❁❁❁ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

د دَعوتِ اسلامي د اِشاعتي ادارے مَکْتَبَۃُ الْمَدِینہ چاپ شوي د 868 صفحو کتاب "**اِصلاحِ اَعمال**" (جلد اوّل) په صفحه 128 نه 129 کښې دي:

د دُنیا معنٰی

د **دُنیا** لُغوي معنٰی ده: "**نزدې**" او دُنیا ته دُنیا ځکه وائي چې دا د آخِرَت په مُقابَله کښې اِنسان ته زیاته نزدې ده، یا په دې وجه چې دا د خپلو خواهشاتو او خوندونو په سبَب زړه ته زیاته نزدې ده. (اَلْحَدِیْقَۃُ النَّدِیَّہ ج1 ص17)

دُنیا څه څیز دے؟

حضرت سَیِّدُنا عَلّامَه بَدرُ الدِّین عیني رحمۃ اللہ علیہ د **بُخاري** شریف په شرح "**عُمَدۃُ القاري**" جلد1 صفحه 52 کښې لیکي: "د آخِرت د کور نه مخکښې ټول مخلوق دُنیا ده." (عُمدَۃُ القاري ج1 ص52) پس په دې اعتبارسره **سره زر** او **سپین زر** او په دې اخستې شوي ټول ضروري او غیر ضروري څیزونه په دُنیا کښې داخل دي. (اَلْحَدِیْقَۃُ النَّدِیَّہ ج1 ص17)

کومه دُنیا ښه او کومه بده؟

د **دُنیاوي** څیزونو درې قِسمونه دي: (1) هغه دُنیاوي څیزونه چې په آخِرت کښې مَلګرتیا

کوي او د هغې فائده د مرګ نه پس هم رَسي، داسې څیزونه صِرف دوه دي: **عِلم** او **عمل**، د عمل نه مراد دے په اِخلاص سره د **الله تعالیٰ** عبادت کول او د دُنیا دا قِسم مَحمود (یعني ډیر ښه) دے. (2) هغه څیزونه چې د هغې فائده صرف دُنیا پورې محدود ده په آخِرت کښې د هغې هیڅ میوه په لاس نه راځي لکه د ګناهونو نه خوند اَخِستل، د جائزو څیزونو نه د ضرورت نه زیاته فائده اوچتول، مَثَلاً زمکه، جائیداد، سره زر سپین زر، ښکُلے ښې جامے او ښه ښه خوراکونه کول. او دا د دُنیا په بَد ګنړلي شوي قسم کښې شامل دي. (3) هغه څیزونه چې په نیکو مدد ګار وي لکه ضروري خوراك، جامے وغیره. دا قِسم هم ښه دے خو که صرف د دُنیا فوري فائده او خوند [اخسل] مقصد وي نو بیا به دا دُنیا [دا قِسم] مَذموم (یعني بَد) ګنړلې شي.

(مُلَخَّص اَز اِحیاء العلوم ج3 ص270، 271)

دنیا کے نظاروں سے بھلا کیا ہو سَروکار
عُشّاق کو بس عشق ہے گلزارِ نبی سے

(وسائلِ بخشش ص202)

د دُنیا د نظارو سره نه لري هیڅ کار
عاشِقان لري بس عشق د نبي د ګُلزار

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

د دُنیا کوم کار د الله تعالیٰ د پاره دے او کوم نه دے؟

د **دُنیاوي** کارونو درې قسمونه دي:(1) بعضې کارونه هغه دي چې د هغې په باره کښې دا سوچ هم نه شي کیدے چې دا د **الله تعالیٰ** د پاره شوي دي مثلاً ناجائزه او حرام کار (2) بعضې کارونه هغه دي چې د **الله تعالیٰ** د پاره هم کیدے شي او د هغه د غیر د پاره هم مَثَلاً غور و تَفَکُّر [یعني سوچ او فِکر] کول او د خواهشاتو نه ځان ساتل ځکه چې که په خلقو کښې د خپل

مقبولیّت زیاتولو او د [د خلقو په نظر کښې] د بُزُرګئ حاصلولو د پاره ئې سوچ او فِکر وکړو یا خواهشات ئې صرف په دې وجه پریښودل چې د مال بچت وشي یا ئې صحت ښه شي نو بیا به دا کارونه د **الله تعالیٰ** د رضا د پاره نه وي (3) بعضې کارونه هغه دي چې په ظاهره د نَفس د پاره دي خو که په حقیقت کښې د **الله تعالیٰ** د رضا په نِیَّت وشي لکه خوراك کول، نکاح کول وغیره. (مُلَخَّص اَزاِحیاء العلوم ج3 ص273)

تاجِ شاہی اس کے آگے ہیچ ہے　　مصطفٰے کی جس کو اُلفت مل گئی

(وسائلِ بخشش ص209)

د شاهي تاج هیڅ پروا نه لري هغه　　چې نصیب شي چا ته مَحَبّت د مُصطفٰی

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب!　　صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

د دُنیا دار تعریف

کله چې بنده د آخِرت د بهترئ په غرض د دُنیا نه څه اخلي نو هغه ته دُنیادار نه وائي بلکه د هغه په حق کښې به دُنیا د آخِرت پټې وي او که د ذاتي خواهش او خوند حاصلولو د پاره دا څیزونه حاصلوي نو [بیا] هغه **دُنیادار** دے. (ایضاً ص272)

د دُنیاوي څیزونو د خوندونو حیرانونکے حقیقت

په **دُنیا** کښې حقیقی خوند په یو څیز کښې هم نشته، البَتّه خلق تکلیف ختمونکو څیزونو ته د خوند نوم ورکوي مَثَلاً په خوراك کښې دا خوند دے چې هغه د لوږې تکلیف ختمَوي. هم دا وجه ده چې کله لوږه خَتمه شي نو په خوراك کښې خوند نه محسوسیږي. هم دغه رنګ اوبه په دې وجه خوندورې دي چې تَنده ختموي، چې تَنده ختمه شي نو خوند هم ختم شي. **حقیقي خوندونه** خو به په جَنَّت کښې نصیب کیږي او جَنَّتیانو ته به یو تکلیف هم نه وي په دې وجه هلته د [تکلیف نه] د خلاصي ورکونکو څیزونو ضرورت هم نشته. لِهٰذا د

هغې خوندونه به حقيقي وي مَثَلاً د هغې د خوراك ښښاك خوندونه به اَصلي وي، صرف د لوږې او تَندې ختمولو د پاره به نه وي. (اَلْحَدِيْقَةُ النَّدِيَّه ج1 ص19 مُلَخَّصاً)

د اِبليس لُور

حضرت سَيِّدُنا **علي خَوَّاص** رحمۃ اللہ علیہ فرمائي: **دُنيا** د اِبليس لعين (يعني د لعنتي شيطان) لور ده او د دې (دُنيا) سره **مَحَبَّت** کونکے هر يو کس د هغه د لور خاوَند دے، اِبليس د خپلې لور په وجه د هغه دُنيادار کس خوا ته ځي راځي، لِهٰذا اے زما وروره! که ته د شيطان نه ځان ساتل غواړې نو د هغه د لور (يعني دُنيا) سره خپلوي مه جوړوه. (اَلْحَدِيْقَةُ النَّدِيَّه ج1 ص19)

شين سترګي بدرنګه بوډۍ

حضرت سَيِّدُنا **فُضَيل بن عَياض** رحمۃ اللہ علیہ وائي چې: حضرت سَيِّدُنا **عَبدُ الله اِبنِ عَبَّاس** رضی اللہ عنہما فرمائي: د قيامَت په ورځ به يوه شين سترګي ډيره زياته **بدرنګه بوډۍ** چې د هغې غاښونه به مخې ته راوَتي وي د خلقو مخې ته به راښکاره شي او د هغوئي نه به تپوس اوکړے شي چې: دا پيژنئ؟ خلق به وائي: مونږ د دې د پيژندلو نه د **الله تعالٰی** پناه غواړو. وبه وئيل شي: دا هم هغه دُنيا ده په کومه به چې تاسو فخر کولو، هم د دې په وجه به مو **خپلوي ختموله**، د دې په سبَب به مو د يو بل سره **حَسَد** او **دُښمني** کوله. بيا به هغه (د بوډۍ په شان دُنيا) جَهَنَّم ته غوزاره کړے شي نو وائي به: **اے زما پروردګاره!** زما منونکي اوزما ډله کوم ځائے ده؟ **الله تعالٰی** به وفرمائي: هغوئي هم د دې سره کړئ. (ذَمُّ الدُّنيا مع موسوعة الامام ابن ابي الدنيا ص5 ص72 رقم 123)

دولتِ دنيا سے بے رغبت مجھے کر دیجئے

میری حاجت سے مجھے زائد نہ کر نامالدار

(وسائلِ بخشش ص398)

بے پراه مې کړه د دولتِ دُنيا نه د حاجت نه مې زيات مه کړه ته مالدار

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

دُنیا خوره او شنه ده

د رَحمَتِ عالَم صَلَّی اللّٰہ عَلَیہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم فَرمانِ مُعَظَّم دے: دُنیا خوره، شنه ده، څوك چې په دې کښې په حلاله طریقه مال ګټي او په صحیح حقونو کښې ئې خرچ کوي الله تعالیٰ به هغه ته ثواب ورکوي او هغه به جَنَّت ته داخل کړي او څوك چې په دې کښې په حرامه طریقه مال ګټي او په غیرِ حق کښې ئې خرچ کوي، الله تعالیٰ به هغه دَارُالْهَوَان(یعني د ذِلَّت کور) ته داخل کړي.
(شُعَبُ الایمان ج4 ص396 حدیث 5527)

حضرت عَلَّامه عبدُ الرَّؤف مَناوي رَحمَۃُ اللّٰہِ عَلَیہ د دې حدیثِ پاك لاندې په فَیضُ الْقَدِیر کښې لیکي: معلومه شوه چې دُنیا په اصل کښې مذموم [یعني بده نه ده] ځکه چې دا د آخِرت پټې دے. په دې وجه څوك چې د شریعت په اِجازت د دُنیا یو څیز حاصل کړي نو دا څیز به په آخِرت کښې د هغه مدد کوي. (فیضُ القدیر ج3 ص728 تحت الحدیث 4273)

حُسن گلشن میں سَراسَر ہے فریب اے دوستو! دیکھنا ہے حُسن تو دیکھو عرب کے ریگزار
(وسائلِ بخشش ص399)

د ګلشن په ښکُلا کښې ټول فریب دے اے دوستانو!
که ګورئ ښکلا نو د عرب صحراء اوګورئ

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

د دُنیا درې غوره کارونه

سرکارِ مَدینَه صَلَّی اللّٰہ عَلَیہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم فرمائیلي دي: دُنیا او څه چې په دې کښې دي مَلعون (یعني لَعنَتي) دي سِوا د نیکئ د حکم ورکولو او د بَدئ نه د منع کولو یا د الله تعالیٰ د ذکر نه. (الجامِعُ الصَّغِیر ص260 حدیث4282) حضرت عَلَّامه عبدُ الرَّؤف مناوي رَحمَۃُ اللّٰہِ عَلَیہ د دې حدیثِ پاك نه لاندې په فَیضُ الْقَدِیر کښې لیکي: بیشکه دا کار (یعني د نیکئ حکم ورکول او د بَدئ نه منع کول او

ذِکرُ الله) اګرچې په دُنیا کښې کیږي خو دا د دُنیا کارونه نه دي بلکه دا خو د آخِرت اَعمال دي او دا د جَنَّت نعمتونو ته د رسیدو ذریعه دي، لِهٰذا هر هغه کار چې د هغې نه د **الله** تعالیٰ رضا مقصد وي هغه د دې لعنَت نه بهر دي. (فیضُ القدیر ج3 ص735 تحت الحدیث 4282)

د څلورو څیزونو نه علاوه دُنیا لَعنَتي ده

د سُلطانِ مَدینه صَلَّی اللہ عَلَیہِ واٰلِہٖ وسَلَّم فرمان مبارك دے: هوښیار اوسئ، دُنیا لَعنَتي څیز دے، او څه چې په دې دُنیا کښې دي هغه مَلعون [یعني لَعنَتي] دي. سِوا د **الله** تعالیٰ د ذِکر او د هغه (**څیز**) نه چې ربّ تعالیٰ ته نزدې کول کوي او [سِوا] د عالِم او طالِبِ علم نه. (سُنَنِ ترمذی ج4 ص144 حدیث 2329)

مُفَسِّر شَهِیر، حَکیمُ الاُمّت، حضرت مُفتي احمد یار خان رَحمَۃُ اللہِ عَلَیہ د دې حدیثِ پاك لاندې فرمائي: کوم څیز چې د **الله** و **رسول** نه غافله کول کوي هغه دُنیا ده یا کوم څیز چې د **الله** و **رسول** د ناراضه کولو سبَب وي هغه دُنیا ده. د خپلو بچو پالنه، خوراك، جامے، کور وغیره (د شریعت د نافرمانئ نه د بچ کیدو سره سره) حاصلول د انبیاءِ کرام عَلَیہِمُ السَّلَام سُنَّت دي دا دُنیا نه ده. (مِراٰۃُ المَناجیح ج7 ص17)

دُنیا دَ ماشي د وَزَر نه هم زیاته ذلیله ده

خوږو او مُحترمو اسلامي ورونړو! دُنیا ډیره ذلیله او سپکه ده دا ښه ګنړل عقلمندي نه ده ځکه چې دا د **ماشي د وَزَر نه هم** ډیره ذلیله ده. د **دَعوتِ اسلامي** د اِشاعتي ادارے مَکتَبَۃُ المَدِینه چاپ شوي د 561 صفحو کتاب "**ملفوظاتِ اعلیٰ حضرت**" صفحه 464 نه 465 پورې زما آقا اعلیٰ حضرت رَحمَۃُ اللہِ عَلَیہ د دُنیا د بَدئ مُتَعَلِّق فرمائي: په حدیث کښې دي: "که د دُنیا قدر د **الله** (تعالیٰ) په نِزد د ماشي د یو وزر همره (هم) وې نو (د اوبو) یو ګُوټ به ئې (هم) د دې نه کافِر ته نه وې ورکړې." (ترمِذی ج4 ص144 حدیث 2327)

(دُنیا) ذلیله ده (په دې وجه) ذلیلو ته ورکړې شوي ده، د کله نه ئې چې دا جوړه کړي ده نو بیا ئې کله هم د دې طرف ته نظر نه دے فرمائیلې، دُنیا د اَسمان او د زمکې په مینځ کښې زوړنده ده. فَریاد او زاري کوي(یعني ژړاکوي) او وائي: اے زما ربه! ته زما نه ولې ناراضه ئې؟ ډیرې مودې پس ارشاد وشي: چپ شه خبیثې! (بیا ئې وفرمائیل) سره او سپین زر د خدائے دُښمنان دي. هغه خلق چې په دُنیا کښې د سرو او سپینو زرو سره مَحَبَّت کوي، د قیامت په ورځ به هغوئې ته غږ کیږي چې چرته دي هغه خلق چا به چې د خدائے د دُښمن سره محبَّت کولو. الله تعالٰی دُنیا د خپلو محبوبو (یعني غوره بندګانو) نه داسې لرې کوي لکه بِلا تشبیه څنګه چې مور خپل بیمار بچې د نُقصان ورکونکو څیزونو نه لرې ساتي. (په سیپاره 15 سورۂ بنی اسرآءیل آیت نمبر11 کښې ارشاد دے)

وَ یَدْعُ الْاِنْسَانُ بِالشَّرِّ دُعَآءَهٗ بِالْخَیْرِ ؕ وَ كَانَ الْاِنْسَانُ عَجُوْلًا ﴿۱۱﴾

مفهوم ترجمۂ کنزُالاِیمان : او انسان د بَدئ دُعا [ښیره] داسې کوي لکه ښیګړه چې غواړي او انسان ډیر چټك [تادي کونکے] دے.

اِنسان په خپله خُله [د ځان د پاره] بَدي غواړي، داسې څنګه چې د ځان د پاره خیر غواړي، الله (تعالٰی) ته معلومه ده (څه چې هغه غواړي) په دې کښې څومره نقصان دے دا (بنده) دُعا کوي او هغه (پروردګار جَلَّ شَانُہٗ بنده د نُقصان نه د بچ کولو د پاره هغه ته د هغه غوښتونکے څیز) نه ورکوي.

(بیا ئې وفرمائیل: څلورمه سیپاره سورۂ اٰلِ عمرٰن آیت نمبر196 او197 کښې ارشاد شوے دے)

لَا يَغُرَّنَّكَ تَقَلُّبُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فِي الْبِلَادِ ﴿۱۹۶﴾ مَتَاعٌ قَلِيْلٌ ۫ ثُمَّ مَاْوٰىهُمْ جَهَنَّمُ ؕ وَبِئْسَ الْمِهَادُ ﴿۱۹۷﴾

مفهوم ترجمۂ کنزُالاِیمان: اے اوریدونکیه د کافرانو په ښارونو کښې په شان او شوکت سره ګرځیدل دِ هیڅ کله دوکه نه کړي، دا لږه ګټه [سرمایه] ده بیا د هغوئي ځائے دوزخ دے او څه بد د اوسیدو ځائے دے.

یاربّ! غمِ حبیب میں رونا نصیب ہو
آنسو نہ رائیگاں ہوں غمِ رُوزگار میں

(وسائلِ بخشش ص407)

یا ربه! کړې نصیب مې د حبیب غم کښې ژړا
ضائِع مې نه شي اُوښکې په غم کښې د روزګار

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! ❁❁❁ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

د غیر مُسلمو خوشحالي عارضي ده

خوږو او مُحترمو اسلامي ورونړو! هیڅ کله هم دا وَسوَسه په ذهن کښې مه راولئ چې مونږ مسلمانان د دې دُنیا د ډیرو نعمتونو نه محرومه او بے حاله یو، او غیرمُسلمه قومونه ډیر خوشحاله او مالدار دي. یقین اوکړئ چې د مسلمانانو د پاره د جَنَّت اَبَدي یعني همیشه پاتې کیدونکي نعمتونه دي او د غیر مُسلمو د پاره د مرګ نه پس هیڅ راحت [یعني سکون] نشته او د هغوئي د پاره په آخرت کښې **لمبې** وهونکے اور او د دوزخ دائمي یعني د همیشه عذاب دے. د **دعوتِ اسلامي** د اِشاعتي ادارے مَکْتَبَةُ الْمَدِینه چاپ شوي د ترجَمې والا پاك قرآن کنزُ الایمان مع خزائِنُ الْعِرفان صفحه 409 سیپاره 25 سُوْرَةُ الزُّخْرُف آیت نمبر33 نه 35 کښې ارشادِ رَبُّ الاَنام جَلَّ شَانُه دے:

وَ لَوۡلَاۤ اَنۡ یَّکُوۡنَ النَّاسُ اُمَّۃً وَّاحِدَۃً لَّجَعَلۡنَا لِمَنۡ یَّکۡفُرُ بِالرَّحۡمٰنِ لِبُیُوۡتِہِمۡ سُقُفًا مِّنۡ فِضَّۃٍ وَّ مَعَارِجَ عَلَیۡہَا یَظۡہَرُوۡنَ ﴿۳۳﴾ وَ لِبُیُوۡتِہِمۡ اَبۡوَابًا وَّ سُرُرًا عَلَیۡہَا یَتَّکِـُٔوۡنَ ﴿۳۴﴾ وَ زُخۡرُفًا ؕ وَ اِنۡ کُلُّ ذٰلِکَ لَمَّا مَتَاعُ الۡحَیٰوۃِ الدُّنۡیَا ؕ وَ الۡاٰخِرَۃُ عِنۡدَ رَبِّکَ لِلۡمُتَّقِیۡنَ ﴿۳۵﴾

مفهوم ترجمۂ کنزُالاِیمان: او که داسې نه وې چې ټول خلق به په یو دِین شي[1] نو مونږ به ضرور د رحمٰن د مُنکِرانو د پاره د سپینو زرو بامونه [چتونه] او زِینې [پوړئ] جوړې کړې وې چې په هغې ختلې او د هغوئې د کورونو د پاره د سپینو زرو دروازې، او د سپینو زرو تختونه چې هغې ته ئې ډډې وهلې او په قِسم قِسم سهولتونه او دا څه چې دي د دُنیا د ژوند سامان دے او آخِرت ستا د رب سره پرهیزګارانو لره دے.

کر مغفرت مری تِری رحمت کے سامنے　　میرے گناہ یاخدا ہیں کس شمار میں

(وسائلِ بخشش ص408)

اوکړه زما بخښنه ستا د رحمت په مخکښې　　زما ګناهونه په هیڅ شمیر کښې نه دي یا خُدایا

صَلُّوۡا عَلَی الۡحَبِیۡب! ❁❁❁ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

مړه بیزه [چیلئ]

په ذِکر کړې شوي آیتِ کریمه کښې د مُتَّقِینو یعني د "پرهیزګارو" خلقو په وضاحت کښې صَدۡرُالاَفاضِل حضرت علامه مولانا سَیِّد **محمَّد نَعِیمُ الدّین مُراد آبادي** رَحۡمَۃُ اللّٰہِ عَلَیۡہ فرمائي: (پرهیزګار خلق هغه دي) څوك چې د دُنیا خواهش نه لري. د **ترمِذي** په حدیث کښې دي چې که د **اللّٰه تعالٰی** په نِزد دُنیا د ماشي د وَزَر هُمره قدر هم لرلې نو کافر ته به ئې د دې نه د څښلو

[1] یعني که د دې خبرې لحاظ نه وې چې کافران په خوشحالو او فراخئ کښې وویني نو ټول خلق به کافران شي.
(خزائن العرفان)

اوبه هم نه وې ورکړې. (ترمذی ج4ص144حدیث2327)په **دویم حدیث** کښې دې چې **سَیِّدِ عالَم** صَلَّی اللہ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم د خپلو نیازمندو د یوې ډلې سره روان وو، په لاره کښې ئې یوه **مړه بیزه** ولیدله، اوئې فرمائیل: تاسو وینئ چې! د دې مالکانو دا په ډیره بے قدرئ غورزولې ده! د **اللہ** تعالیٰ په نِزد د دُنیا دومره قدر هم نشته څومره چې د بیزې والؤ په نزد د دې **مړے بیزې** دے. (ایضاً حدیث2328)

حدیث: **سَیِّدِ عالَم** صَلَّی اللہ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم فرمائیلي دي: چې کله **اللہ** تعالیٰ په خپل بنده باندې کرم فرمائي نو هغه د دُنیا نه داسې ساتي څنګه چې تاسو خپل بیمار د اوبو نه ساتئ. (ایضاًص4حدیث 2044)**حدیث**: دُنیا د مومن د پاره قید خانه او د کافر د پاره جَنَّت دے. [ایضاًص145حدیث2331](خزائنُ العرفان ص782)

کیوں کریں نہ رَشک اُس پہ یہ جہاں کے تاجدار

ہاتھ جس کے عشقِ احمد کا خزینہ آ گیا

(وسائلِ بخشش ص318)

ولې نه به کړي پرې رَشك د دُنیا دا تاجداران

چې لري څوك خزانه د خوږ آقا د **محبَّت**

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

د دوو مَهیانو ښکارکونکو حکایت

حضرت سَیِّدُنا **فقیه اَبُو اللَّیث سَمَرقَندي** رَحْمَۃُ اللہِ عَلَیْہ فرمائي: په یو روایت کښې راغلي دي چې پخوا زمانه کښې یو **مومِن** او یو **کافِر**، د مهیانو د ښکار د پاره ووتل، **کافِر** د خپلو باطلو خدایانو نومونه اخستل او ښه ډیر مهیان ئې نیول تر دې چې د مهیانو ډیرې جوړ شو. **مومِن** د **اللہ** تعالیٰ په نوم اخستو اخستو ډیر ځله جال واچوو خو هیڅ هم په لاس ورنغلل. ماښام ماښام پکښې صِرف

یو مهې ونښتو خو هغه هم په ټوپونو شو او بیا ئې اوبو ته ودنګل. **مُومِن** خالي لاس بیرته راغې او **کافر** د مهیانو ډکه ټوکرئ یوړه. په مُومِن باندې مُقَرَّرې فرښتے افسوس وکړو، **الله** تعالیٰ هغه فرښتے ته په جَنَّت کښې د **مُومِن** محل اوښودلو نو هغه فرښتے بے اِختیاره ووئیل: قَسم په خدائے! په داسې عَظِیمُ الشَّان محل کښې د داخلیدو نه پس به دا مُسلمان مهیانو والا د مَهیانو په ښکار کښې د ناکامۍ د **مُصیبت** هیڅ پرواه ونکړي، بیافرښتے ته **الله** تعالیٰ په جَهَنَّم کښې د **کافِر** ځائے اوښودو نو وئیل ئې: قسم په خدائے! د دې عذاب مقام ته چې دے را ورَسي نو ده ته به (ډیر زیات مَهیان په لاس راتللو والا) د دُنیا (دا عارضي) خوشحالي فائده ورنکړي.

(تَنبِیہُ الغافِلین ص136)

نافرمانه ته د خوښې څیزونه په لاس راتلل خطرناکه خبره ده

خوږو او مُحترمو اسلامي ورونړو! د دې حکایت نه دا درس حاصل شوچې د غیر مُسلمُو دُنیاوي ترقي او د دولت ډیر والي د رَشك [یعني د پسخیدو] قابِل نه دے، د غریبانانو، تنګ لاسو او په مُصیبَت کښې د اَخته مُسلمانانو به په مَحشر کښې **اَختر** وي. نیك مُسلمان ته د خپل خواهش مطابِق څیزونه په لاس د نه راتللو په وجه خفه کیدل نه دي پکار ځکه چې د بیلمانځه او په ګناهونو کښې ډوبو خلقو خواهِش پوره کیدل د خیر خبره نه ده بلکه د خطرې خبرې ده. څنګه چې حضرت سَیِّدُنا عُقبه بِن عامِر رَضِیَ اللہُ عَنْہُ نه روایت دے چې د **نَبِیِّ اَکرَم** صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم فرمان دے: کله چې تاسو ووینئ چې **الله** تعالیٰ په دُنیا کښې ګناهګار بنده ته هغه څیزونه ورکوي کوم چې هغه خوښوي نو دا د **الله** تعالیٰ له طرفه مُهلَت دے.

(مُسندِ امام احمد ج6 ص122 حدیث 17313)

حکومت کی طلب دل میں، نہ خواہِش تاجِ شاہی کی
نظر میں عاشِقوں کے بس مدینہ ہی سماتا ہے

(وسائلِ بخشش ص312)

نه خواهش د حکومت، نه خواهش د تاجِ شاهي په نظر کښې د عاشق بس مدینه او مدینه وي

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

د سمدستي سزا حِکمت

خوږو او مُحترمو اسلامي ورونړو! د رَبُّ الاَنام جَلَّ جَلَالُہٗ په هر کار کښې حِکمَت وي. په غریبئ بلکه د هر قِسمه دُنیاوي تکلیف او مُصِیبَت باندې صبر کول او [په صبر کولو] اَجر حاصلول پکار دي ځکه چې آفات و بَلِیّات (یعني مُصیبَتونه او آفتونه) کَفَّارَۂ سَیِّئَآت (یعني د ګناهونو د کَفَّارو) او د دَرَجو د ترقئ سَبَب وي. چنانچه تاجدارِ رِسالَت صَلَّی اللّٰہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم فرمائي: **الله تعالٰی چې کله د یو بنده سره د خیر اِراده وفرمائي نو د هغه د ګناه سزا سَمدستي هغه لره په دُنیا کښې ورکوي.** (مُسندِ امام احمد ج5 ص630 حدیث16806)

حضرتِ مَولانائے روم رَحْمَۃُ اللّٰہِ عَلَیْہ فرمائي:

ہم خدا خواہی و ہم دُنیائے دُوں ایں خیال است و محال است و جُنُوں

(ته خدائے پاك هم غواړې او ذلیله دُنیا هم غواړې. ستا دا خیال جُنون یعني لیونتوب او مُحال یعني نه کیدونکي خبره ده)

مجھ کو دُنیا کی دولت نہ زر چاہئے شاہِ کوثر کی میٹھی نَظر چاہئے

(وسائلِ بخشش ص289)

نه غواړم د دې دُنیا مال او زر غواړم د شاهِ کوثر خوږ نظر

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

دَ مُبَلِّغ هم بخښنه وشوه

حضرت سَیِّدُنا **سُلَیم بِن مَنصور** رَحْمَۃُ اللّٰہِ عَلَیْہ فرمائي: چې ما خپل والِد **مَنصور بِن عَمَّار** رَحْمَۃُ اللّٰہِ عَلَیْہ د وَفات نه پس په خوب کښې ولیدلو، تپوس مې ترینه وکړو: مَافَعَلَ اللّٰہُ بِکَ؟ یعني **الله تعالٰی** ستاسو

سره څه مُعامَله وفرمائیله؟ هغوئي ووئیل: زما رَبّ تعالٰی په ما کَرَم وکړو او اوئې فرمائیل: اے بَدعَمله بودا! ته خبر ئې چې ته ما وَلې وبخښلې؟ما عرض وکړو:نه اے زما رَبَّه! نو زما رَبّ تعالٰی ارشاد وفرمائیلو: تا په یوه اِجتِماع کښې په خپل رِقَّت انګیز [یعني زړه نرے کوونکي] بیان حاضر خلق ژړَوَلي وو په هغې کښې زما یو داسې بنده هم وو چې هغه کله هم زما د ویَرې نه وو ژړلي خو ستا د بیان په اوریدو هغه هم په ژړا شو، ما د هغه بنده په ژړا او زارئ رَحم وکړو او هغه او په اِجتِماع کښې شریك ټول خلق مې وبخښل، په دې وجه ستا هم بخښنه وشوه. (شَرحُ الصُّدور ص283)

د الله تعالٰی دِ په هغوئي رحمت وي او د هغوئي په برکت دِ زمونږه بے حسابه بخښنه وشي.

اٰمِین بِجَاہِ النَّبِیِّ الْاَمِین صَلَّی اللہ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم

مرے اَشک بہتے رہیں کاش ہر دَم　　تِرے خوف سے یاخدا یاالٰہی
تِرے خوف سے تیرے ڈر سے ہمیشہ　　میں تھر تھر رہوں کانپتا یاالٰہی

(وسائلِ بخشش ص78)

چې رواني مې وي اُوښکې کاش هر دَم　　ستا د ویَرې نه یا خدایا یا اِلٰهي
ستا د خوف او د ویَرې نه همیشه　　چې هر وخت یم په لړزان یا خدایا یا اِلٰهي

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب!　　صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

چې څوك ژاړي د هغه کار کیږي

خوږو او مُحترمو اسلامي ورونړو! په دې کښې هیڅ شك نشته چې د هغه **مُبَلِّغینو** دَرَجه ډیره اوچته او لویه ده څوك چې د خپل رِقَّت اَنګیز [یعني زړه نرمَوونکي] د سُنَّتو ډك بیان په ذریعه د خَلقو په زړونو کښې ویره پیدا کوي او د **الله** تعالٰی د بارګاه نه جُدا شوي بندګان د غم نه ډك بیان په ذریعه د **الله** تعالٰی دربار ته راښکاږي. یَقِیناً په **اِخلاص** سره په ښو ښو نِیَّتُونو د **نیکئ** د

دعوت د خورولو د پاره کوشش کونکي نیك بخته **اسلامي ورونړه** په دواړو جِهانو کښې کامیاب دي. د دې **حِکایَت** نه دا هم معلومه شوه چې د **الله تعالیٰ د ویَرې نه څوك ژاړي د هغه کار کیږي.** د **الله تعالیٰ** د ویَرې نه ژړل ډیره نیك بختي ده، بلکه د ژړا کونکي په بَرَکت د نه ژړیدونکو بیړئ هم پوریوَځي. لِهٰذا دَ سُنّتو ډکه اجتِماع کښې د شرکت کولو او په داسې اِجتِماعاتو کښې کیدونکو رِقّت انګیزو دُعاګانو کښې د حاضریدو ډیر بَرَکتونه وي. معلومه نه ده چې د کوم یو ژړیدونکي په بَرَکت د ټولو حاضرو خلقو د بخښنې سَبَب جوړ شي!

تڑپنے پھڑکنے کا دیدے سلیقہ
تِرے ڈر سے رونے کا سِکھلا طریقہ

د شعر مفهوم: یا **الله** پاکه! زړه مې داسې نرم کړې چې هر وخت ستا د ویَرې نه په ژړا او داسې په لړزان یم څنګه چې یوه مرغئ د ساه ختلو په وخت کښې په ټوپونو وي.

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

نيك او لـمونځ کزاره جوړيدو د پاره

هر زيارت د ماښام د لـمانځه نه پس ستاسو په ځائے کښې کيدونکي د **دعوتِ اِسلامي** د سُنّتو ډکه هفته واره اجتِماع کښې د رِضائے اِلٰهي د پاره ښو ښو نيّتونو سره توله شپه تيروئ ❁ د سُنّتو د تربيّت د پاره **مَدَنِي قافِلو** کښې عاشِقانِ رسُول سره هره مياشت د درې ورځو سفر او ❁ هره ورځ د "**فِکرِ مَدِينه**" په ذريعه د **مَدَنِي اِنعاماتو** رِساله ډکوئ او د هرې مَدَنِي مياشتې په يکم تاريخ ئې د خپل ځائے ذِمّه دار ته د جمع کولو معمول جوړ کړئ.

زما مَدَنِي مقصد: "**ما ته د خپل ځان او د ټولې دُنيا د خلقو د اِصلاح کوشش کول دي.**" اِنْ شَآءَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ. د خپلې اِصلاح د پاره په "**مَدَنِي انعاماتو**" عمل او د ټولې دُنيا د خلقو د اصلاح د کوشش کولو د پار "**مَدَنِي قافِلو**" کښې سفر کول دي. اِنْ شَآءَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ

فيضانِ مدينه محلّه سوداګران زړه سبزي منډئ، بابُ المدينه (کراچئ)

UAN: +92 21 111 25 26 92 | Ext: 7213

Web: www.maktabatulmadinah.com | E-mail: feedback@maktabatulmadinah.com